

Hyppylento-ohjeistus ja Laskuvarjokerhojen Omavalvonta

Turpaboogie 4.2.2018

Timo Kokkonen – SIL / Laskuvarjotoimikunta

SIL
HYPPYLENTO-
OHJEISTUS
FFF

Tarve ohjeelle Jämin onnettomuustutkinnan seurauksena

- Onnettomuustutkintakeskus antoi Jämin onnettomuuden tutkintaselostuksessaan (L2014-02) **Trafille suosituksen hyppytoiminnan malliohjeesta**, jonka tekijäksi se nimesi **Suomen Ilmailuliitto SIL ry:n**
- Trafi ja SIL sopivat, että ohjetyötä lähtee vetämään SIL:n **Laskuvarjotoimikunta**
- Työryhmään tuli mukaan laskuvarjohyppääjiä ja hyppylentäjiä kerhoista eri puolilta Suomea ja Trafi tuki ryhmän työtä

Lisää taustaa – Harrasteilmailun turvallisuuden kehittämisprojekti

- Työryhmän toiminta oli osana ***Harrasteilmailun turvallisuuden kehittämisprojektiä***, joka käynnistettiin marraskuussa 2014
 - Projektin taustalla oli laaja-alainen ***Harrasteilmailun riskikartoitus***, joka tehtiin liikenne- ja kuntaministerin toimeksiannosta
 - Syynä toimeksiantoon oli poikkeuksellisen suuri kuolemantapausten määrä harrasteilmailussa edeltävien kolmen vuoden aikana
- ***Trafin julkaisuja, 15-2014 – Harrasteilmailun riskikartoitus***

Riskikartoituksen yhteenveto ja johtopäätökset

- Kartoituksen perusteella **keskeiset riskit laskuvarjohyppäämiseen liittyvässä lentotoiminnassa** liittyvät **lento-koneen kuormaamiseen ja lentokoneen painopisteen liikkumiseen sekä nousun että etenkin uloshyppyvaiheen aikana**
- Laskuvarjohyppäämiseen liittyvän lentotoiminnan **riskeistä ei ole yhtenäisiä ohjeita** hyppääjille eikä lentäjille

Työryhmän ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

- Suomen Ilmailuliitto julkaisee laskuvarjohyppylentoja suorittaville **lentäjille** koulutukseen yleisohjeen
- Ohje on yleinen eikä yksilöi konetyyppejä
 - Tehdyssä ohjeessa on kuitenkin malliesimerkkinä käytetty suurelta osin C-182-tyypeistä hyppykonetta sekä mahdollisuuksien mukaan käsitelty myös C-206- ja C-208-konetyyppien erityispiirteitä, joita tarkennetaan seuraavissa Hyppylento-ohjeen versiossa

Työryhmän ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

- Suomen Ilmailuliitto julkaisee **laskuvarjohyppäjille ohjeen** riskeistä **laskuvarjohyppäämiseen** liittyvässä **lentotoiminnassa**
 - Ohjeessa korostetaan riskien vakavuutta koskien lentokoneen kuormasta ja lentokoneessa liikkumista
 - Ohje ottaisi kantaa myös hyppääjien ja lentäjän väliseen koordinaatioon

Hyppylento-ohje – Malli kerhoille (12.8.16)

- Erityiskiitos: *Lasse Lintukangas, Sami Wainio, Kimmo Paularanta, Mari Lehtonen, Esa Harju ja Simo Aro*
- Sivuja on 50, joista 10 sivua alustusta, **25 sivua malliohjetta** ja 15 sivua liitteitä
- Ohje on **esimerkkiohje**, jossa ei ole voitu ottaa huomioon kaikkien erilaisten hyppykoneiden, moottorityyppien, organisaatioiden, olosuhteiden tai toimintapaikkojen erityispiirteitä
- Lisäksi kerhoissa jo **olemassa olevat ohjeet toimivat erinomaisena lähtökohtana**, mutta niiden toimivuus, ajantasaisuus ja ohjeessa painotettujen asioiden huomioonottaminen on **syytä tarkistaa ja päivittää**

Hyppylento-ohje – Malli kerhoille (12.8.16)

- Ohjeen kohdat ovat esimerkinomaisia ja pääsääntöisesti kirjoitettu ”keskisuuren kerhon” ja C-182-konetyypin näkökulmasta (= yleisin vaihtoehto Suomessa)
- Laajamittaisen toiminnan ja/tai enemmän hyppääjiä kuljettavien koneiden erityispiirteitä on myös pyritty ottamaan mukaan, **mutta vastuu oman kerhon ja konetyypin erityispiirteet huomioivan ohjeet teossa (päivityksestä) ovat kerhon toiminnasta vastuussa olevilla henkilöillä**
- Ohjeesta toivotaan palautetta ja sitä päivitetään tarvittaessa => **ON TARVETTA!**
- **OHJE PÄIVITETÄÄN 31.4.2018 MENNESSÄ**

OHJE EI OLE VIRANOMAISSOHJE

Poimintoja

**{Esimerkkitaulukko kerhon
hyväksytyistä lentäjistä.}**

HYPPYTOIMINTAAN HYVÄKSYTYT LENTÄJÄT 2016

LENTÄJÄ	LUPAKIRJA- LUOKKA / KELPUU- TUKSEN VOIMASSAOLO	MEDICAL VOIMASSA ASTI	KERTAUS / TARKASTUSL ENTO SUORITETTU	MUUTA
Pelle Peloton Osoite Puhelin Sähköposti Paino	PPL / CESSNA SET / 18.12.2018	6.6.2017	5.5.2016	puljalentokoulutettu päälentäjä
Aku Ankka Osoite Puhelin Sähköposti Paino	CPL / CESSNA SET / 18.2.2017	5.2.2017	5.5.2016	puljalentokoulutettu
Mikki Hiiri Osoite Puhelin Sähköposti Paino	CPL / CESSNA SET / 15.7.2017	7.7.2017	1.1.2016	tarkastuslentäjä / lennonopettaja
Minni Hiiri Osoite Puhelin Sähköposti Paino	PPL / SEP / 18.2.2017	7.7.2017	2.7.2016	koulutettu 5.6.2016

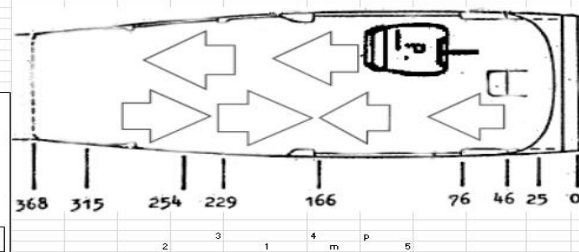
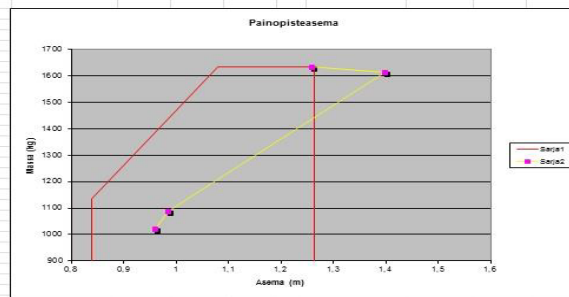
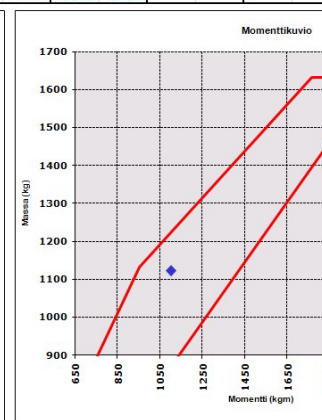
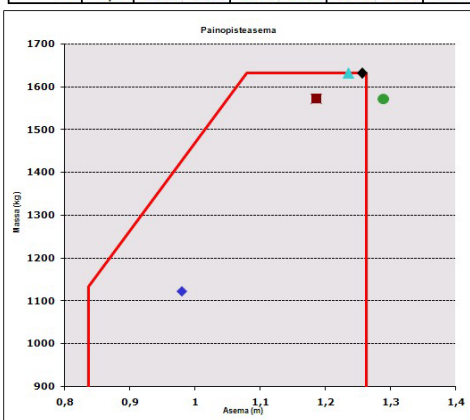
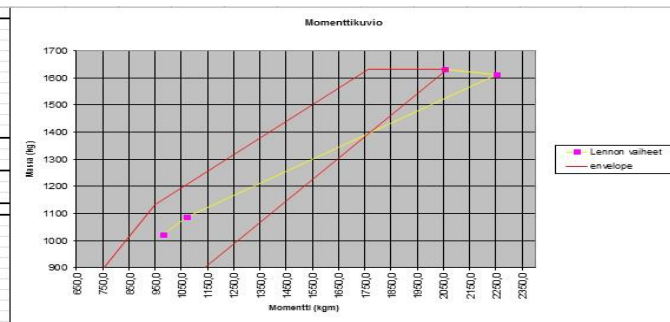

Poimintoja

- Esimerkkinä Tampereen Laskuvarjokerho ry:n, Kuormauskaavio, Massakeskiö, C-206, Lähdemateriaali: Lentotoimintakäsikirja, Tampereen Laskuvarjokerho ry ja Tampereen Laskuvarjokerho ry, Toimintaohje hyppääjille, OH-CMT**

	No load			Pokamalli 1			Pokamalli 2			Pokamalli 3			Pokamalli 4														
	Asema	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom	Massa	Mom		
OH-CMT	0,96	928	891	928	891	928	891	928	891	928	891	928	891	928	891	928	891	928	891	928	891	928	891	928	891		
FUEL	1,22	110	134	110	134	110	134	110	134	110	134	110	134	110	134												
Pilotti	0,90	85	77	85	77	85	77	85	77	85	77	85	77	85	77												
Hyp 1	2,30	0	90	207	90	207	85	196	70	161	85	196	70	161	85	196	70	161	85	196	70	161	85	196	70	161	
Hyp 2	2,70	0	90	243	90	243	85	230	70	189	85	230	70	189	85	230	70	189	85	230	70	189	85	230	70	189	
Hyp 3	2,20	0	90	198	90	198	85	187	90	198	85	187	90	198	85	187	90	198	85	187	90	198	85	187	90	198	
Hyp 4	1,65	0	90	149	90	149	85	140	90	149	85	140	90	149	85	140	90	149	85	140	90	149	85	140	90	149	
Hyp 5	1,45	0	90	131	90	131	85	123	90	131	85	123	90	131	85	123	90	131	85	123	90	131	85	123	90	131	
Hyp 6	0,90	0	90	81	90	81	85	77	100	90	85	77	100	90	85	77	100	90	85	77	100	90	85	77	100	90	
Poka yht	0	450	450	1573	1866	1573	1866	1633	2053	1633	2018	1633	2018	1633	2018												
Yht	0,98	1123	1101	1573	2028	1573	2028	1633	2053	1633	2018	1633	2018	1633	2018												

	kg	varsi	mom	arvaus	PAL
1 Perusmassa	928	0,96	891,0		
Pilotti	85	0,95	90,3	0,86 - 1,22	50
mesu	85	0,95	10,0	1,4 > 1,0m	
Hyp 1	85	2,25	191,3		
Hyp 2	85	2,40	248,5		
Hyp 3	85	2,40	204,0		
Hyp 4	85	1,65	140,3		
Hyp 5	85	0,60	51,0		
pa	510	1,26	193,3		
pa	100	1,22	122,0	eli noin	139 litraa
Lentoönlähtö	1633	1,26	2055,3		
2 Ovelia	210	2,30	1173,0	6-wag	
Linjalla	1610,8	1,40	2254,7		
3 Pokan kesto	30 min	1,22	-30,7	laskussa polttoainetta	104 litraa
Lasku	1088,0	0,93	1072,5	Toiminta-alkaa / min	95,9
4 Tähjä	1029	0,96	981,3		

Lentäjä: _____

Tarkkailija: _____

OHJEET:

- Lennon tarkoituksena on kerrata lentokäsiäkirjan, tarkistuslistojen jne. mukainen toiminta.
- Kevätkertauslento suoritetaan laskuvarjohyppylennon (LAS) yhteydessä, jos mahdollista.
- Lento ei ole lentokoe eikä koululento. Ilma-aluksen päällikkönä toimii konetta ohjaava lentäjä.
- Tarkkailija kirjaa lennon aikana tehdyt ja tekemättä jääneet toimenpiteet (Kyllä/Ei).
- Lomakkeelle on valittu n. 50 eri toimenpidettä, joiden toteutumista erityisesti halutaan seurata.
- Lento on oppimistilanne ja sen aikana voidaan keskustella (pl. lennon kriittiset vaiheet).

OSA-ALUE	TOIMENPIDE	KYLLÄ	EI	HUOMIOITA
Koneen tarkastus	Vesibensan tarkastus 4 kpl			
	Öljymäärän tarkastus			
	Polttoainemäärän tarkastus			
Lennonsuunnittelu	Sääolosuhteiden tarkastus			
	NOTAMien tarkastus			
	Ilmoitus lennonjohtoon hyppytoiminnan aloittamisesta			
	Massalaskelman teko			
	Vaikuttavan IFR-liikenteen huomiointi			
Moottorin käynnisty	Kidukset auki			
	Potkurialue vapaa -tarkastus			
	Ryppytyt, jos kylmä moottori			
	Starttimoottorin pyöritys n. 2 sek käynnistymisen jälkeen			
	Öljynpaineen tarkastus			
Rullaus	ATIS kuuntelu			
	Korkeusmittarin QNH asetus			
	Pokatietojen ilmoitus lennonjohtolle			
	Sauva vedettynä täysin taakse rullatessa			
	Laihennus rullatessa			
Ennen lentoönlähtöä	Vasen/oikea vapaa -tarkastus risteyksessä			
	Polttoainepumppujen testaus			
	Molemmat polttoainepumput päälle			
	Magneettojen tarkastus			
	Potkurisäädön tarkastus			
	Ahtimen ohituskytkimen tarkastus			
	Transponderin asetus			
Lentoönlähtö	Suuntahyrrän asetus			
	Seos rikkaalla			
	Kaasu max 28"			
	Kevitys 60 mph			
	Nousunopeus 90 mph			
	Kaasu 23" kun turvallisella korkeudella			
	Kierrokset 2400 rpm			
Pudotus	Yksi polttoainepumppu pois päältä			
	Ovi auki kun ilmanopeus max 110 mph			
Liuku	Oikea rengasjarru pohjassa			
	Kidukset kiinni			
	Kierrokset 2300 rpm			
	Cold-Moodi valittu EDM:ssä			
	Jäähtyminen (EDM Cold) max. 40 F			
Lasku	Nopeus max 160 mph			
	Molemmat polttoainepumput päälle ennen laskua			
Laskun jälkeen	Max nopeus 110 mph kun 20 astetta laippoja			
	Max 1 polttoainepumppu päällä rullatessa			
	Sauva vedettynä täysin taakse rullatessa			
	Laihennus rullatessa			
Ennen moottorin sammutusta	Radiot pois päältä			
	Transponderi pois päältä			
	Molemmat polttoainepumput pois päältä			
Koko lento	Tarkastuslistojen käyttö			

HYPPYLENTOTOIMINTAAN OHJEITA

Ohjeita ja esimerkkejä

- LT:n sivuilla on runsaasti ohjeistusta ja malliesimerkkejä sivulla [Hyppylentotoiminta](#)
- Ajankohtaista:
 - Laskuvarjotoimikunnan tiedote 12.1.2018: [LVM:n päätös englannin kielen käytöstä lentopinnan 95 yläpuolella ja sen vaikutukset hyppykerhoihin](#)
- [Hyppytoiminnan ohje - esimerkki](#) (docx)
- [Hyppyoven käyttö - esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Pokanvanhin ja tehtävät - esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Varjo avautuu koneessa - esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Varjo avautuu koneessa - varjo ilmavirtaan - esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Uloshyppyä koskeat ohjeet - esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Hätähyppy - esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [Pakkolasku - esimerkki NCO-tarkistuslista](#) (docx)
- [NCO hypoksia checklist](#) (xlsx)
- [NCO riskirekisteri - malli](#) (xlsx) ([pdf](#))
- [NCO hyppylentotoiminta tarkistuslista -malli](#) (docx) ([pdf](#))
- [Part NCO temppurata](#) (pdf)
 - [Part NCO temppurata](#)
- OHJE JA MALLI KERHOILLE
 - [Hyppylento-ohje](#), word (12.8.2016)
 - [Hyppylento-ohje](#), pdf (12.8.2016)

Ohjeita ja esimerkkejä

- Kohdasta ["Koulutuspäivä 22.4.2017 Oulu"](#) löydät koulutuskalvot ja linkit Simo Aron esityksiin, joissa käsitellään näitä "NCO-asioita".
- Huomattavaa on, että tässä olevat materiaalit ovat todellakin esimerkkimateriaalia (sopivat esimerkkikerhon (OLK) toimintaan, koneeseen ja olosuhteisiin), joka vaatii enemmän tai vähemmän kerhossa tehtävää työtä ja niiden muokkausta.
 - Lisäksi esim. riskianalyysin tekemiseen on olemassa paljon muitakin tapoja, mutta näiden esimerkkien ja mallien pohjalta pääsee alkuun.
 - Tarkistuslistoja voidaan sijoittaa useita "samalle sivulle"; tässä on jokainen erillisenä esimerkkinä selkeyden vuoksi.

The background features a large, light blue watermark of the Finnish Federation of Publishers (FFF) logo. It consists of a laurel wreath encircling the text 'SIL' at the top, 'FFF' at the bottom, and an open book at the very bottom.

LASKUVARJOKERHOJEN OMAVALVONTA

Omavalvonta - Lähtökohdat

- Omavalvonnan ideana on toteuttaa kerhoissa vähintään kerran vuodessa katselmus, jossa valmiin lomakkeen avulla käydään esim. kerhon koulutuskirjanpito ja sen SIL ry:n ohjeiden mukainen toteutus läpi

Omavalvonta - Lähtökohdat

- Valmiit lomakkeet, jotka on jaoteltu siten, että ainakin koulutuspäällikölle, kalustopäällikölle, turvallisuuspäällikölle, tandemtiimille, päälentäjälle on omat osa-alueensa
- Tarkastettavat asiat on luokiteltu myös niiden pakottavuuden mukaan
- Sisältää myös erittäin kattavan oheistuksen ja perusteluja:
 - **Selitys ja viite** -kohta selittävät kyseisen tarkastuskohdan tarkoitusta sekä mistä siitä määräävä tai ohjeistava teksti löytyy
 - **Linkitys** -kohta kertoo missä (ohjaavissa tai avustavissa) KP:n kansion tai vastaavan materiaaleissa asia on mainittu tai huomioitu

Tilanne nyt

■ LT:n nettisivuilla:

KALUSTOLOMAKKEET

- [Kalustolomake](#), word (1.1.2017)
- [Kalustolomake](#), pdf (1.1.2017)

KOULUTUSLOMAKKEET

- [Omavalvontalomake](#), word (10.4.2017)
- [Omavalvontalomake](#), pdf (10.4.2017)

APUMATERIAALIA

- [Hyppytoiminnanohje -malli](#), word
- [Hyppytoiminnanohje -malli](#), pdf
- [Turvallisuuspäivän kättä pidempää](#) (24.3.2017)
- [Kouluttajan kauden avaus, esimerkkejä](#) (26.3.2017)
- [NHM:n kauden avaus](#) (26.3.2017)
- [Hyppylento-ohje](#), word (12.8.2016)
- [Hyppylento-ohje](#), pdf (12.8.2016)

[Lisämateriaalia hyppylentotoimintaan liittyen](#)

Esittelymateriaalia

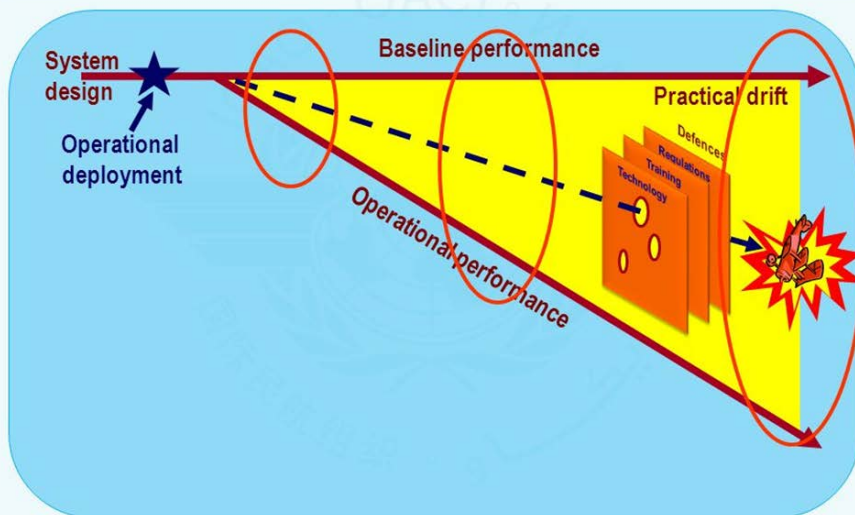
- [Lyhyt esittely](#)
- [Perehdytys](#)

- [Nettipohjainen järjestelmä](#) oli jo lähes valmis
- ODOTTAA KÄYTÄNNÖSSÄ MATERIAALIN SIIRTOA SYSTEEMIIN
- Tehdään 31.4.2018 mennessä (mukaan mm. uusi Toiminnalliset ohjeet jne.)

Laskuvarjokerhon Omavalvonta

- Omavalvonta on jokaiselle "SIL-sateenvarjon" alla olevalle kerholle kuuluva asia ja kuuluu SIL-kerhojen velvollisuuksiin
- Omavalvonta on osa kerhojen turvallisuudenhallintajärjestelmää (SMS)

Operational performance in the real world

Module N° 2

Laskuvarjokerhon Omavalvonta

- Omavalvonnan ideana siis on:
 - Estää tai ainakin vähentää ”*Practical Drift*”:n vaikutusta, eli vääristä toimintatavoista ei tule vallitsevaa olotilaa
 - Auttaa kerho-organisaatiota havaitsemaan mahdollisia puutteita omassa toiminnassaan
 - Luoda ”ryhtiä” kerhon toimintaan
 - Oikein toteutettuna säästää aikaa ja rahaa, eli ”hommat toimii”
 - Esitellä kehitettyä materiaalia sekä sen käyttöä ja toimintatapoja
 - Kaikkien ei tarvitse keksiä ”ruutia uudestaan”
 - Kertoa perusteluja säännöille, toimintamalleille ja ohjeille

Laskuvarjokerhon Omavalvonta

- Omavalvonnan ideana siis on:
 - Antaa uusia ajatuksia toimintojen toteuttamiseen
 - Varmistaa vaadittavien asioiden oikeellisuus
 - Helpottaa kerhon henkilövaihdoksien (KP, TP, KAP) tekemistä
 - Parantaa kerhon turvallisuuskulttuuria
 - Parantaa hyppy- ja hyppylentoturvallisuutta
 - Kerätä hyviksi havaittuja toimintamalleja, ohjeita ja aineistoa eteenpäin tiedotettaviksi
 - Antaa palautetta itselle, LT:lle ja SIL:lle
 - **Laskuvarjokerhon laatujärjestelmä**

Toiminnalliset ohjeet 9.3.2017

■ Organisaation omavalvonta

- Koulutusorganisaation on tehtävä omavalvonta ja raportoitava SIL:lle kerran kahdessa vuodessa, mutta sen tekemistä suositellaan vuosittain
- Lisätietoa omavalvonnasta on [Laskuvarjotoimikunnan verkkosivuilla](#)

Poimintoja lomakkeesta

Vastuuhenkilö

KP

Osallistuvat Koulutusorganisaatio

Tärkeys

SIL määräys, paitsi kohta 2.6. Osaa säätelee myös **OPS M6-1**.

2 KOULUTUSPÄÄLLIKÖN LUETTELO

Selitys ja viite: Koulutuspäällikön (tai apulaiskoulutuspäällikön) on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa seuraavissa kohdissa (2.1–2.5) luetelluista. Luetteloon on merkittävä hyväksymispäivämäärät ja koulutuspäällikkö varmentaa luettelon ja siihen tehdyt muutokset nimikirjoituksellaan. Mahdollinen **apulaiskoulutuspäällikkö** toimii koulutuspäällikön apuna ja tarvittaessa tämän sijaisena. Koulutuspäällikkö määrittelee apulaiskoulutuspäällikön valtuudet koulutusorganisaatiokohtaisesti. Käytännössä tämä tapahtuu kirjaamalla valtuudet (tai niiden rajoitukset) koulutuspäällikön luetteloon.

2.1 Apulaiskoulutuspäällikön mahdolliset oikeuksien rajoitukset on merkitty

OK ___ Ei OK ___ ➔ Korjataan __.__.____ mennessä _____ toimesta;

Korjattu __.__.____ Kuittaus _____

Kerhon merkintöjä:

2.2 Lista hyväksytyistä kouluttajista

OK ___ Ei OK ___ ➔ Korjataan __.__.____ mennessä _____ toimesta;

Korjattu __.__.____ Kuittaus _____

2.2.1 Hyppymestarien/VPK kelpoisuuksien valvonta (tarpeeksi pudotuksia yms.)

OK ___ Ei OK ___ ➔ Korjataan __.__.____ mennessä _____ toimesta;

Korjattu __.__.____ Kuittaus _____

Turpaboogie 2018

2 KOULUTUSPÄÄLLIKÖN LUETTELO

Selitys ja viite: Koulutuspäällikön (tai apulaiskoulutuspäällikön) on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa seuraavissa kohdissa (2.1–2.5) luetelluista. Luetteloon on merkittävä hyväksymispäivämäärät ja koulutuspäällikkö varmentaa luettelon ja siihen tehdyt muutokset nimikirjoituksellaan. Mahdollinen **apulaiskoulutuspäällikkö** toimii koulutuspäällikön apuna ja tarvittaessa tämän sijaisena. Koulutuspäällikkö määrittelee apulaiskoulutuspäällikön valtuudet koulutusorganisaatiokohtaisesti. Käytännössä tämä tapahtuu kirjaamalla valtuudet (tai niiden rajoitukset) koulutuspäällikön luetteloon.

2.1 Apulaiskoulutuspäällikön mahdolliset oikeuksien rajoitukset on merkitty

Selitys ja viite: Koulutuspäällikkö määrittelee apulaiskoulutuspäällikön valtuudet koulutusorganisaatiokohtaisesti. Käytännössä tämä tapahtuu kirjaamalla valtuudet (tai niiden rajoitukset) koulutuspäällikön luetteloon.

2.2 Lista hyväksytyistä kouluttajista

Selitys ja viite: KP (tai AKP) pitää ajan tasalla olevaa luetteloa hyväksymistään kouluttajista, eli kuka kelpoinen saa toimia kerhossa HM:nä (PL/NOVA/THM) tai VPK:na. LVH toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset, kohta 3.4 (Koulutusorganisaatio) ja myös kohta 2.3 (Kouluttajakelpoisuusvaatimukset) alakohdineen. Lisäksi kelpoisuuksista koulutusohjelmista, jotka koskevat edellä mainittuja kouluttajia, sekä **OPS M6-1 kohta 4.1.2**.

Linkitys: Koulutuspäällikön luettelon ylläpitäminen: [Ohje](#) (9.3.2017) ja [Koulutuspäällikön luettelo](#), word (9.3.2017).

2.2.1 Hyppymestarien/VPK kelpoisuuksien valvonta (tarpeeksi pudotuksia yms.)

Selitys ja viite: Eritasoisille kouluttajille on määritelty vaatimukset, joilla kelpoisuuden saa ja joilla pystyy toimimaan itsenäisesti. Näitä ovat esimerkiksi pudotusmäärät, hyppymäärät, koulutusvaatimukset sekä lääkärintodistusvaatimus. LVH toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset, kohta 2.3 (Kouluttajakelpoisuusvaatimukset, uusimisperiaatteet ja oikeudet).

Linkitys: Koulutusohjelmat: [Vapaapudotuskouluttajakoulutus ja -kelpoisuus](#) (9.4.2015), [Hyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus](#) (PLHM) (7.3.2012), [Tandemhyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus](#) (1.4.2012), [Novahyppymestarikoulutus ja -kelpoisuus](#) (1.4.2012). Kurssit: [Ohjeita tutkivalle lääkärille](#) (9.3.2017), [Laskuvarjohyppääjän terveydentilavakuutus](#) (9.3.2017) [myös englanniksi [Parachutist's health statement](#) (9.3.2017)], Lomakkeita: [Lisenssi- ja kouluttajakelpoisuushakemus](#) (18.1.2013).

Poimintoja lomakkeesta

3.2 Kerho-, hyppykone- ja hyppypaikkakohtaiset ohjeet, määräykset ja tiedotteet saatavilla

OK ___ EI OK ___ → Korjataan __.__.____ mennessä _____ toimesta;

Korjattu __.__.____ Kuittaus _____

Kerhokohtainen luettelo (esim. pelastusvene, pelastusliivit tietyillä ehdoilla, yms.; Hyppytoiminnan ohje; yhteistoiminta lentäjien ja pokanvanhimman ja koko pokan välillä).

Eli kerhon "Hyppytoiminnan ohje" tai vastaava on käytännössä välttämätön.

Katso lisätietoja *OHJEISTUS (selitykset, viitteet ja linkitykset)* -osiosta [vastaavasta kohdasta](#); kuten kaikissa muissakin kohdissa. Katso myös luku [8 Lentokone ja Hyppylento-ohje](#).

Kerhon merkintöjä:

3.2 Kerho-, hyppykone- ja hyppypaikkakohtaiset ohjeet, määräykset ja tiedotteet saatavilla

Selitys ja viite: Turvallisuuspäällikkö vastaa siitä, että hyppytoimintaan ja hyppyturvallisuuteen liittyvät määräykset, ohjeet ja tiedotteet ovat kaikkien hyppääjien saatavilla. Tähän kohtaan liittyy oleellisesti **kerhon Hyppytoiminnan ohje tms.**, johon on kerätty kerhon toiminnan erityispiirteitä ja ohjeistusta. Ainakin mahdolliset pokanvanhimman toimintaan, maahenkilön toimintaan, hätähyppyyn, pakkolaskuun tai nousevalla linjalla tapahtuvaan uloshyppyyn liittyvät ohjeet on syytä mainita ja varmistaa, että kaikki hyppytoimintaa osallistuvat tietävät ne omalta osaltaan (oppilaat, lisenssihyppääjät – MYÖS VIERAILIJAT ja lentäjät). Muutenkin **yhteistoimintaa lentäjien kanssa on syytä säännöllisesti miettiä ja keskustella yhdessä** (sekä ohjeistaa ja kirjata ylös), katso lisätietoja kohdasta **8 Lentokone ja Hyppylento-ohje**. LVH toiminnalliset ohjeet ja kelpoisuusvaatimukset, kohdat 3.2 (Hyppytoiminnan ja -turvallisuuden valvonta) 3.4 (Koulutusorganisaatio).

HUOM.: Pokanvanhimman tehtävät ja vastuut sekä hänen paikkansa hyppykoneessa on organisaation annettava kirjallisen ohjeen muodossa sekä tiedotettava hyppääjille ja lentäjille. Ohje voi olla yhdistetty esimerkiksi lento- ja/tai hyppytoimintaa koskevaan ohjeeseen tai vastaavaan. **Pokanvanhimman tehtävä on varsinkin isoissa kerhoissa haastava tehtävä**, jota täytyy harjoitella jo oppilasaikana kouluttajien johdolla riittävästi. Lisäksi voi olla myös kerhokohtaisia erityisvaatimuksia, jotka on opetettava.

Linkitys: [Turvallisuuskansion sisällysluettelomalli](#), word (20.4.2014). [Trafín tiedote, 4-2015, Turvallisuudesta laskuvarjohyppylennoilla](#), [Hyppytoiminnan ohjeen malli](#) (5.11.2016).

Kerhokohtainen luettelo (esim. pelastusvene, pelastusliivit tietyillä ehdoilla, yms.; Hyppytoiminnan ohje; yhteistoiminta lentäjien ja pokanvanhimman ja koko pokan välillä).

Eli kerhon **”Hyppytoiminnan ohje”** tai vastaava on käytännössä välttämätön”. [Hyppytoiminnan ohjeen malli](#) (5.11.2016) [tämä malliohje päivitetään, kunhan on saatu ns. NCO-asiat ohjeistettua, mutta antaa jo nykyisessä muodossaan hyviä vinkkejä oman HTO:n päivitykseen tai sen tekemiseen, jos sitä ei vielä kerhossa ole käytössä]

NCO-tarkistuslistat lisäksi

Katso myös luku [8 Lentokone ja Hyppylento-ohje](#).

Turpaboogie 2018

LIITE 1: Riskien hallinta ([*Turvallisen toiminnan malli ilmailukerhoille*](#))

[TTM 21, riskienhallinnan malleja](#)

Yksinkertainen malli pienelle organisaatiolle

- Yksinkertaisimman mallin kuvaus mahtuu A4-arkille

Voidaan laajentaa askeleittain lisäämällä osia

- Tapahtumien vakavuus ja todennäköisyys
- Riskien luokittelu
- Tehokkaimpien toimenpiteiden valinta
- Lähteistä löytyy lukuisia versioita.

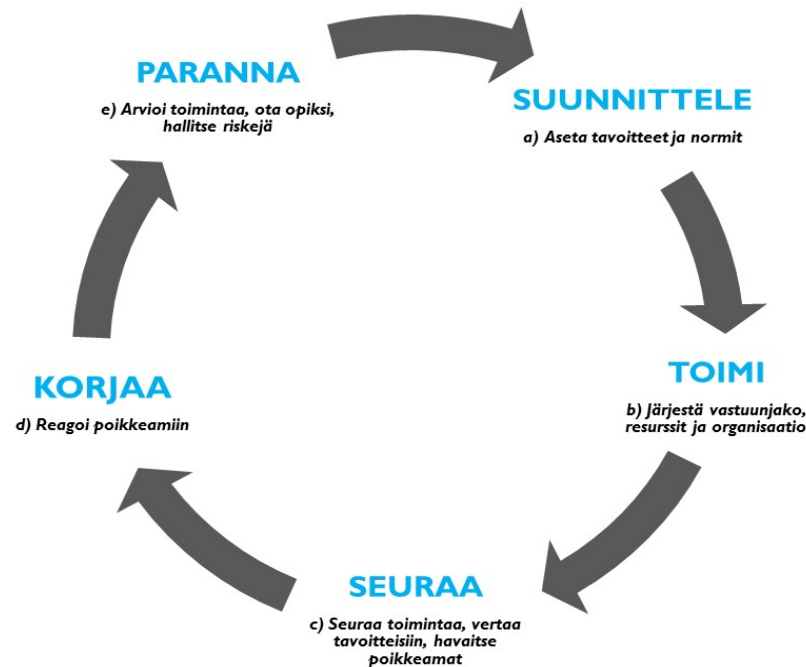
[TTM 22, keskeiset riskit](#)

Lentotoiminnan riskit laskuvarjohyppytoiminnassa

- Kuormaus ja nousuvaihe: lentokoneen väärä tai muuttuva painopiste, joka voi aiheuttaa lentokoneen hallinnan menetyksen
- Uloshyppyyvaihe: hyppääjien väärä tai liiallinen liikkuminen koneessa erityisesti koneen takaosaan
- Laskuvarjohyppääjien tietoisuus lentotoiminnan riskeistä
- Lentäjien koulutus laskuvarjohyppytoimintaan
- Laskuvarjon tahaton aukeaminen uloshypyn aikana.

[TTM 23, riskienhallinnan työpohjia](#)

Työpohjia työskentelyyn.

Kerhon sisäisten poikkeamailmoitusten käsittelymalli

(Hiukan muutettu hyppykerholle paremmin sopivaksi lentotoimintaan liittyvästä mallista)

Pvm	Ilmoittaja	Tapahtumatyyppi	Mitä tapahtui?	Miten reagoimme?
	↑	↑		
Ilmoittaja: • Hyppääjä • Hyppylentäjä • Kerhon toimihenkilö • Muu		Tapahtumatyyppi: • Lentotoiminta • Lentoa edeltävä tarkastus • Maakäsittely • Huolto • Muu toiminta maassa • Vakava/lievä • Hyppäämiseen liittyvä (kalusto, toimintamalli, yms.)	Muistutus: vaikka kerhon sisäinen raportointi on hyvä käytäntö, se ei vapauta tekemästä poikkeama-asetuksen mukaisia poikkeamailmoituksia viranomaiselle tai vaaratilanneilmoitusta Suomen Ilmailuliitolle	

Hyppytoiminnan Ohje - Malliesimerkki

- Esimerkki kerhoille omien ohjeiden ideoimiseen ja päivittämiseen
- Otettu huomioon myös Hyppylento-ohjeessa painotetut asiat, joita hyppääjien pitää tietää
- NCO-asiat yms. täydennetään mukaan ennen 28.2.2018

**Pohjoismaista yhteistyötä
Klatovy, Tšekki, 1.10.2016**

Kuva: Dan Girdea

Suomalaista yhteistyötä Algarve, Portugali, 16.4.2017

4.2.2018

Turpaboogie 2018

Kuva: Jussi Määttä

Jussi Määttä
Photography

Suomalaista yhteistyötä
Klatovy, Tšekki, 11.8.2017

4.2.2018

Finnish National Record 80-way, SE 2017, Skydive Pink Klatovy

Turpaboogie 2018

© Andrey Veselov
www.skyphoto.ru
Kuva: Andrey Veselov